

li.remissvar@regeringskansliet.se
li.jl@regeringskansliet.se

Yttrande över En stärkt hästnäring – för företagande, jämställdhet, jämlikhet och folkhälsa (SOU 2025:58)

Ert diarienummer: LI2025/01991

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Värmlands län delar utredarens uppfattning att hästnäringen bidrar till ett diversifierat lantbruksföretagande, sysselsättning på landsbygden, samt biologisk mångfald och öppna landskap. Länsstyrelsen är i huvudsak positiv till utredarens bedömningar och förslag om minskad administrativ börda för företagare, ökad digitalisering i hästsektorn samt utbildningsbehov och kompetensförsörjning.

Länsstyrelsen ställer sig tveksam till utredarens bedömningar och förslag som innebär att en större andel av samhällets resurser ska riktas från andra näringar och aktörer till hästverksamhet.

Länsstyrelsen tillstyrker följande förslag:

- Regeringen ger Jordbruksverket i uppdrag att undersöka om finansieringsinstrument inom ramen för GJP även kan vara aktuellt för hästnäringen (3.19).
- Regeringen ger Jordbruksverket i uppdrag att utveckla system för och införa digitala hästpass som komplement till fysiska hästpass (3.19).
- Regeringen ger Tillväxtverket ett uppdrag att utveckla verksamt.se för hästverksamheter i samråd med branschen (3.19).

Länsstyrelsen avstyrker följande förslag:

- Inkludera hästföretagare i investeringsstödet för ökad konkurrenskraft inom GJP (3.19).
- Öronmärka delar av investeringsstödet för ökad konkurrenskraft i GJP till små företag och mindre investeringar (3.19).
- Inkludera häst i djurtäthetsberäkningen för kompensationsstödet (3.19).
- Justera bestämmelserna om bygglov och strandskydd så att även hästhållning räknas upp då areella näringar preciseras (3.19)
- Regeringen tillsätter en utredning avseende möjligheten att (3.19):
 - ge andra yrkeskårer än veterinär möjlighet att utföra ultraljudsundersökningar inför seminering och dräktighetsundersökning av ston,
 - införa villkorad läkemedelsanvändning, ViLA, till näringsverksamheter med häst,
 - inkludera transport av hästar för avel och veterinärvård i undantaget från kravet på hälsointyg vid transporter inom Norden.

Länsstyrelsens synpunkter

Stärkt företagande och ökad sysselsättning, utredarens överväganden och förslag (3.19)

Då hästnäringen har möjlighet att ta del av stöd inom GJP som syftar till att bibehålla ett öppet odlingslandskap samt till åtgärder för diversifiering av lantbruksföretag avstyrker Länsstyrelsen de förslag som innebär att hästnäringen ges tillgång till de stöd inom GJP som specifikt riktar sig till livsmedelsproducerande företag.

Länsstyrelsen anser att investeringsstöd ska prioriteras till livsmedelsproducerande företag då ökad konkurrenskraft och stärkt livsmedelsberedskap är av största vikt i en osäker tid. Hästföretagande är viktigt för landsbygden, men bidrar endast i

begränsad omfattning till livsmedelsstrategins övergripande mål om ökad livsmedelsproduktion.

Budgeten för GJP 2028–2034 föreslås ändra uppbyggnad till en stor gemensam fond, NRPP, som innehåller flera olika områden. Mycket tyder i dagsläget på att den öronmärkta budgeten för GJP minskar. Länsstyrelsen ser det därför som problematiskt att avsevärt fler företagare ska dela på en begränsad budget när det redan idag är stor konkurrens om medel inom investeringsstöden för ökad konkurrenskraft bland livsmedelsproducerande företag. Det kan vara ett alternativ att vidare utreda möjligheten till stöd till hästföretagare och andra landsbygdsföretagare inom andra delar av den gemensamma budgetfonden NRPP, som inte är öronmärkta för livsmedelsproduktion.

Länsstyrelsen avstyrker att hästar ska räknas in i djurtätheten för kompensationsstödet. Huvudskälet till detta är en sannolikt minskad budget för GJP, men även utmaningen i att fastslå hur djurtätheten ska beräknas beroende på stor variation i möjlig avbetning mellan olika typer av hästverksamheter.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att hästhållning räknas upp då areella näringar preciseras i bestämmelserna om bygglov och strandskydd. Om hästhållningen, som en del i en areell näring, har behov av att bygga inom strandskyddat område är preciseringen inte behövlig. Om hästhållningen är av annan karaktär bör den i hanteras på samma sätt som andra typer av verksamhet när det gäller bygglov.

Länsstyrelsen avstyrker utredarens förslag om att regeringen ska tillsätta en utredning gällande villkorad läkemedelsbehandling, ultraljudsundersökningar och undantag från krav på hälsointyg vid transport.

Länsstyrelsen anser att villkorad läkemedelsanvändning ska vara baserad på vilka tillstånd som anses lämpliga att djurhållaren behandlar utan föregående veterinärundersökning av djuret. Bristande tillgång på veterinärvård ska enligt Länsstyrelsens uppfattning inte användas som skäl för villkorad läkemedelsbehandling. Ökad användning av läkemedel till djur som inte undersökts av veterinär är varken förenligt med målet om en begränsad och säker läkemedelsanvändning, eller det arbete som syftar till att minska problem med utveckling av antibiotikaresistens.

2026-02-23

Fel! Hittar inte referensälla.

Länsstyrelsens anser att det är olämpligt att andra yrkeskåarer än veterinär ges möjlighet att utföra ultraljudsundersökning inför seminering och dräktighetsundersökning av ston. Tekniken är komplicerad, och på grund av stora skillnader i anatomi förenad med större risker för hästar jämfört med nötkreatur.

Undantag från krav på hälsointyg vid transporter inom Norden är inte förenligt med dagens författningskrav om minskad smittspridning. Djur som flyttas över gränser medför alltid en smittorisk. Det är inte ovanligt att utbrott av infektionssjukdomar som till exempel kvarka och hästinfluensa har sitt ursprung i införsel av häst.

Utbildningsbehov inom hästnäringen, utredarens överväganden och förslag (4.14)

Länsstyrelsen tillstyrker utredarens förslag om att utbildningsanordnare bör ansöka om att starta utbildningar inom Nationell yrkesutbildning. Länsstyrelsen vill understryka vikten av att utbildningarna vilar på en vetenskaplig grund. Därtill bör ett fokusområde i utbildningen vara hästvälfärd, där djurskyddslagstiftningen och hur den förhåller sig till hästens behov ingår. Detta skulle öka förståelsen för lagstiftningens krav och förbättra förutsättningarna för regelefterlevnad och därmed djurvälfärden. En genomgången utbildning skulle kunna vara underlag vid tillståndsansökan för att bedriva verksamhet med häst.

Möjligheter för fler att delta i hästverksamheter, utredarens överväganden och förslag (5.8)

Av utredningsdirektiven framgår att hästnäringen omsätter 32 miljarder kronor per år. Trots detta saknas helt förslag som tar sikte på hur näringen själv kan ta ett större ansvar för att exempelvis stärka företagande och öka tillgänglighet för barn och unga. Något som sannolikt även skulle minska den administrativa bördan och behovet av regler och kontroll.

Enligt utredningsdirektiven ska utredaren beakta kostnadseffektivitet och samhällsekonomisk lönsamhet vid utformningen av sina förslag. Detta är en utmanande uppgift särskilt då det saknas statistik och systematiska utvärderingar som underlag för framför allt de kvantitativa effekterna av den samhällsnytta som utredaren tillskriver hästnäringen. Länsstyrelsen anser att det är en brist i utredningen som behöver åtgärdas för att kunna bedöma hur

effekten av motsvarande resursförstärkningar till andra näringsverksamheter och aktörer står i proportion till utredarens förslag på åtgärder specifikt riktade till hästverksamheter.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Georg Andrén med enhetschef Elin Nystrand som föredragande. I den slutliga handläggningen har också tf. länsråd Cecilia Tisell, avdelningschef Maria Hammarström, rättschef Ingela Alverfors och länsveterinär Mikaela Heidrich deltagit. Enheterna Djurskydd och vilt, Social hållbarhet och Samhällsbyggnad har deltagit i beredningen.